мастацтва, агульнай мастацкай культуры? Спектр яго дзейнасці можа быць даволі шырокім. Улічваючы разнастайнасць форм існавання народнага мастацтва, спецыялісты павінны ўключыцца ў працэс па стварэнні і арганізацыі дзейнасці дамоў народных рамёстваў, якія могуць быць вучэбна-вытворчымі структурамі ў галіне народнага мастацтва і метадычна-кансультацыйнымі пунктамі па вывучэнні, засваенні і развіцці ў сучасных умовах разнастайных відаў народнага рамяства.

Як арганізатары і метадысты будучыя спецыялісты павінны адыграць пэўную ролю ў стварэнні школ маладых майстроў (як, напрыклад, школа маладых ткачых сяла Неглюбкі Гомельскай вобласці), запрашаць да працы вядомых майстроў, прызнаных умельцаў у галіне народнага мастацтва. Сення, як ніколі, патрэбна жывая, творчая сувязь майстроў старэйшага пакалення з моладдзю.

Улічваючы тыя абставіны, што будучыя спецыялісты могуць карыстацца правам выкладання ў агульнаадукацыйных і спецыяльных школах, прадстаўляецца магчымасць уключыцца ў працэс эстэтычнага выхавання школьнікаў на прыкладах народнага мастацтва як на ўроках, так і на факультатывах ці ў спецыяльных творчых гуртках.

Выступаючы ў ролі метадыстаў па народнаму мастацтву пры абласных дамах народнай творчасці, спецыялісты павінны весці вельмі адказную работу з народнымі майстрамі, самадзейнымі мастакамі, дапамагаць ім у творчым працэсе, кваліфікавана кіраваць працэсам у адраджэнні і захаванні традыцый, арганізоўваць выставачную і камерцыйную дзейнасць.

У полі прафесійнай дзейнасці спецыялістаў павінна таксама заставацца і навукова-даследчая дзейнасць па зборы і сістэматызацыі матэрыялаў па народнаму мастацтву, папулярызацыя творчасці народных майстроў праз сродкі друку, радыё, тэлебачанне.

Можна было б назваць іншыя накірункі, дзе могуць і павінны прыкладваць намаганні і рэалізоўваць свае прафесійныя навыкі будучыя спецыялісты, але гэта не сама мэта. Важна тое, каб яны знайшлі сваё месца на шляху адраджэння і далейшага развіцця нацыянальнага народнага мастацтва.

Агафонава Н.А.,
канд.мастацтвазнаўства,
выкладчык

КУРС "ГІСТОРЫЯ СУСВЕТНАГА КІНО" І ЯГО МЕТАДЫЧНАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ

Кіно ў параўнанні з традыцыйнымі відамі мастацтва шырока распаўсюджана, мае вялікае кола прыхільнікаў. Тым не менш гэта звонку лёгкае для ўспрымання мастацтва фактычна застаецца невядомым. Як паказала анкетаванне (верасень 1992 г.), студэнты творчых спецыяльнасцей могуць назваць толькі 2 - 3 прозвішчы майстроў кінарэжысуры: Ф.Феліні, А.Таркоўскі, Э.Разанаў. Пры тым пераважная большасць рэспандэнтаў не здолелі назваць пастаўленыя імі фільмы. Увогуле апытанні і размовы са студэнтамі ў працэсе выкладання гісторыі кіно прыводзяць да вываду, што экран застаецца своеасаблівым атракцыёнам, сродкам забавы і адпачынку для маладых гледачоў. Дарэчы, сучасны кінапаток, які грунтуецца на таннай амерыканскай прадукцыі, замацоўвае такое становішча.

Таму навучальны курс "Гісторыя сусветнага кінамастацтва" носіць не толькі прыкладны характар, але мае агульнаадукацыйны, агульнавыхаваўчы патэнцыял. Адсюль паўстае шэраг метадычных праблем. І перш за ўсё - распрацоўка навучальнай праграмы.

Гісторыя сусветнага кінамастацтва - новая дысцыпліна. Дагэтуль на факультэце мастацкай творчасці выкладалася гісторыя савецкага кіно. Абмежаваная колькасць гадзін (24) не дазваляла падрабязна разглядаць працэс мастацкага станаўлення кінематографа. Трэба было згрупаваць у жорсткую сістэму шматлікі гістарычны, фактычны, праблемны матэрыял і падаваць яго ў пэўнай лагічнай паслядоўнасці.

У выніку рознабаковага асэнсавання склалася канцэпцыя праграмы курса. Яна ахоплівае адзіны працэс развіцця кінамастацтва з моманту яго ўзнікнення ў 1895 г. да сучасных дзён і грунтуецца на трох узаемаабумоўленых аспектах: этапы, стылі, майстры.

Першы этап развіцця кінамастацтва мае дакладныя межы: 1895-1930 гг.,ад вынаходства дынамічнага адлюстравання да авалодання гукам. Тут галоўная ўвага засяроджваецца на 20-х гг., калі з'явіліся моцныя творчыя плыні ў

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

кінематографе Швецыі, Германіі, Францыі, Расіі.

Наступны перыяд - 30-40-я гг. - прыпадае на таталітарную эпоху. Кіно становіцца дзяржаўнай марыянеткай у Італіі, Германіі, СССР і іншых краінах. Ідэалагічныя каноны вызначаюць тэмы, канфлікты, тыпы герояў, прыярытэтныя жанры.

Трэці перыяд - 50-80-я гг. - уключае агляд кінашкол, якія лідыруюць у агульным кінапрацэсе: італьянская, французская, венгерская, польская, расійская і інш. Асноўны акцэнт робіцца на рубяжы 50-60-х гг., калі кінадзеячы авалодваюць новай вобразнай мовай і значна ўзбагачаюць выразныя магчымасці экрана.

Цэнтральным аб'ядноўваючым стрыжнем курса з'яўляецца творчасць рэжысераў, якія зрабілі вялікі ўклад у развіццё кінапаэтыкі, аналізуюцца іх найбольш значныя фільмы.

Пры выкладанні гісторыі сусветнага кінамастацтва патрабуецца вялікая колькасць дапаможных відэаматэрыялаў. Пошук неабходных кінафрагментаў вымагае дадатковага часу. Аднак гэтая праца выкладчыка ніяк не ўлічваецца. Па аналогіі з курсам па гісторыі музыкі было б мэтазгодным прадугледзець у індывідуальным плане пэўны аб'ём гадзін для падбору кінаілюстрацый.

Асобая метадычная праблема - забеспячэнне студэнтаў навучальнай літаратурай. Мінулыя выданні ўстарэлі. Новых падручнікаў пакуль не існуе. Навуковыя манаграфіі і артыкулы,якія можна рэкамендаваць, фактычна не паступаюць ва універсітэцкую бібліятэку. У такой сітуацыі студэнты вымушаны карыстацца толькі канспектамі лекцый. Відаць, ёсць сэнс надрукаваць кароткі лекцыйны курс для ўнутранага ўжывання. Тым больш, што выпускнікам факультэта мастацкай творчасці даводзіцца здаваць дзяржаўны экзамен па сусветнай мастацкай культуры, куды ўключана і гісторыя кіно.

Смагін А.І.,
канд.мастацтвазнаўства,
дацэнт

СІСТЭМА ВЫКЛАДАННЯ МУЗЫЧНА-ТЭАРЭТЫЧНЫХ ДЫСЦЫПЛІН ВА ЎМОВАХ ШМАТУЗРОЎНЕВАЙ ПАДРЫХТОЎКІ СТУДЭНТАЎ ФАКУЛЬТЭТА МАСТАЦКАЙ ТВОРЧАСЦІ

На пачатку дзейнасці Мінскага інстытута культуры, 18 гадоў таму, неабходна было распрацаваць канцэпцыю музычна-тэарэтычных дысцыплін. Нормы, прынятыя ў музычных ВНУ, былі ў той час недасягальнымі для студэнтаў з нізкай музычнай падрыхтоўкай. У сувязі з гэтым мы распрацавалі праграмы па музычных дысцыплінах, якія ў асноўных рысах захаваліся да гэтага часу.

Але ў сучасны перыяд патрабуецца пераасэнсаванне працэсу выкладання музычна-тэарэтычнага цыкла. Захоўваючы асноўную мэту падрыхтоўкі - дапамагчы пазнаць і зразумець структуру і заканамернасці музычных твораў, на наш погляд, неабходна перайсці на шматузроўневую падрыхтоўку студэнтаў. З улікам таго, што абітурыент сёння мае сярэднюю спецыяльную адукацыю, першую ступень падрыхтоўкі можна ажыццяўляць на першых трох курсах. Таму вучэбны працэс след пачынаць не з тэорыі музыкі, а з гармоніі. Прычым улічваць тое, што пачатковы этап вывучэння гэтай дысцыпліны здзейснены ў музычных вучылішчах. Студэнт павінен атрымаць больш чым толькі агульнае кіраўніцтва па аб'яднанні акордаў. Вынікам такой работы можа быць комплекснае бачанне развіцця гарманічнага мыслення. Таксама неабходна выкарыстанне беларускай народнай песні ў якасці мелодыі для гарманізацыі, што ў значнай ступені пашырыць рамкі класічнай гармоніі, вызваліць яе ад стэрэатыпаў. На ІУ курсе студэнтам мэтазгодна вывучаць спецкурс па асновах гармоніі ў сучаснай музыцы, які пазнаёміць іх з неабходнымі звесткамі аб розных формах існуючай храматыкі.

Захаванне курса паліфаніі дасць магчымасць студэнту пазнаёміцца з пачатковым этапам гісторыі музыкі, шляхамі ўтварэння шматгалосся з аднагалосся і фарміраваннем пісьмовай музычнай культуры. Знаёмства з невядомымі да

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ